

Latvijas profesionālas ievirzes un profesionālās vidējās izglītības iestāžu mākslas, lietišķās mākslas, mūzikas un dizaina jomas audzēkņiem, 2025/2026. mācību gads

RESURSI

mūzikas instrumentu un skaņu rīku iepazīšanai

DARBNĪCAS

- **Izzinoša nodarbība “Kā rodas skaņa” ar Ilmāru Pumpuru**

Skolēniem ir iespēja iepazīt tradicionālo mūzikas instrumentu ekspozīciju, kas izveidota biedrības “Skaņumāja” telpās Ogres novada Krapes pagastā. Meistara Ilmāra Pumpura vadībā skolēniem ir iespēja saprast un uzzināt kā rodas skaņa, kā arī aplūkot, paklausīties, pataustīt vai mēģināt izvilināt skaņas no Latvijā spēlētajiem un darinātajiem mūzikas instrumentiem. Meistara vadībā ir iespēja uztaisīt vienkāršu mūzikas instrumentu – stabuli.

Saziņai: 26162146, sandra.lipska@inbox.lv, Sandra Lipska, biedrības “Skaņumāja”
<https://www.muzikanti.lv/>

- **Skaņurīku izbraukuma darbnīca ar Arti Gulbi**

Artis Gulbis ir skaņurīku meistars un skaņu "akvarelists". Nodarbībā dalībnieki iepazīstas ar meistara pašdarināto skaņurīku kolekciju. Skolēniem ir iespēja dzirdēt, kā instrumentus ieskandina meistars, kā arī izmēģināt kā tie skan pašiem, “akvarelējot” skaņu. Nodarbības noslēguma daļā skolēniem ir iespēja izgatavot vienkāršu skaņurīku pēc dotā parauga. Nodarbības ilgums ~ 2 mācību stundas, dalībnieku skaits ~10

Saziņai: 29405881, Artis Gulbis

- **Izzinoša nodarbība “Ceļojums tautas mūzikas instrumentu pasaulē” ar Andri Rozi**

Nodarbības laikā Drabešu muižas Amatu mājā skolēni interaktīvā veidā iepazīstas ar dažādiem tautas mūzikas instrumentiem, to iedalījumu – pašskaņi (šķīvji, grabekļi, velna bunga, sietiņš, zvārguļi, vargāns), plēvskaņi (celma bungas, rāmja bungas), stīgskaņi (kokles, cītara, mandolīna, viensīdzis, vijoles, basītes), gaisskaņi (harmonika, Latvijā radītās “ieviņas”, “hromka”, akordeons) un stabules (kaula, niedru un koka svilpaunieki, taures, somas stabules jeb dūdas). Amatu mājas mūzikas instrumentu kolekcijā ir ap 30 dažādu tautas mūzikas instrumentu. Nodarbības laikā instrumenti tiek piedāvāti apskatei, tautas mūzikas instrumentu speciālists, meistars Andris Roze stāsta par to vēsturi, izgatavošanu, spēlēšanas īpatnībām. Skolēniem iespēja dzirdēt, kā instrumenti skan, kā arī iespēja uztaisīt vienkāršu skaņurīku.

Saziņai: 29199870, rozeinese@inbox.lv Inese Roze, biedrība "Tradicionālās kultūras centrs"

INTERNETA RESURSI

- **Latvijas Nacionālā kultūras centra tīmekļvietne "Satiec savu Meistaru!"**

www.satiecsavumeistaru.lv

"Satiec savu meistaru!" ir Latvijas Nacionālā kultūras centra iniciatīva, lai vēstītu plašākai sabiedrībai par cilvēku, par viņa zināšanām un prasmēm, kas saglabātas un pārmantotas no paaudzes paaudzē. Ik gadu pavasarī ir iespēja satikt meistaros klātienē vairāk nekā 200 norišu vietās. Tīmekļvietnē pieejama norisē iesaistīto meistaros karte, kā arī video materiāli par meistariem un mūzikas instrumentu izgatavošanu:

SVILPES, STABULES

Meistars Aleksandrs Maijers

<https://www.satiecsavumeistaru.lv/video/muzikas-instrumentu-meistars-aleksandrs-maijers/>

KOKLE

Meistars Andris Roze

<https://www.satiecsavumeistaru.lv/video/koklu-meistars-andris-roze/>

BUNGAS, AKORDEONS, TREJDEKSNIS, SVILPES U.C.

Meistars Gunārs Igaunis

<https://satiecsavumeistaru.lv/video/senie-muzikas-instrumenti/>

PAR TRADICIONĀLO MUZICĒŠANU

<https://satiecsavumeistaru.lv/video/salnavas-tautas-muzikanti/>

- **Latvijas Nacionālā kultūras centra tīmekļvietne "Nemateriālais kultūras mantojums"**

<https://nematerialakultura.lv>

Lai popularizētu dzīvā kultūras mantojuma vērtības un dalītos pieredzē izveidots Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saraksts, kas ietver nemateriālā kultūras mantojuma elementus jeb vērtības, kas atzīstamas par valsts aizsargājamu kultūras mantojumu un kuru iekļaušanai ir plašs attiecīgās kopienas atbalsts un līdzdalība. Šajā sarakstā iekļautas arī mūzikas instrumentu izgatavošanas un spēles prasmes: caurspēlējamās cītaras spēle, dūru cītaras būvēšanas un spēlēs tradīcija, Pēterburgas ermonīku spēlēšanas tradīcijas, leviņa tipa ermonīku būvēšanas un spēlēšanas tradīcija, Latgales bubyna – rāmja bundziņu – spēles tradīcija.

CĪTARAS

<https://nematerialakultura.lv/Elementi/duru-citaras-buvesanas-un-speles-tradicija-2020/>

<https://nematerialakultura.lv/Elementi/caurspelejamās-citaras-spele-2018/>

ERMONIKAS

<https://nematerialakultura.lv/Elementi/ievina-tipa-ermoniku-buvesanas-un-spelesanas-tradicija-2017/>

<https://nematerialakultura.lv/Elementi/peterburgas-ermonikas-2018/>

BUBINS

<https://nematerialakultura.lv/Elementi/latgales-bubyna-ramja-bundzinu-speles-tradicija-2017/>

- **Latvijas Nacionālā kultūras centra youtube konts:**

https://www.youtube.com/playlist?list=PLSaSvnCX69Cluh1L-n8eYNeTN-Zku_1pw

Video materiāli par meistariem un mūzikas instrumentu izgatavošanu:

BASĪTE, BUNGAS, MAZĀS BUNDZIŅAS, CELMA BUNGAS, KOKLE, TAMBURĪNI, DŪDAS, TAURES, RAGI, CIMBOLE, CĪTARA, ERMOŅIKAS

Meistari: Andris Roze (basīte), Eduards Klints (bungas, tamburīni, dūdas, taures, ragi), Ilmārs Pumpurs (mazās bundziņas, cimbole), Juris Paleionis (celma bungas), Kārlis Lipors, Edgars Lipors, Uldis Lipors (kokle), Rihards Valters (kokle), Valters Reiznieks (cītara), Arnis Ābelīte (ermoņikas).

- **Izzinoša nodarbība Latvijas Nacionālā kultūras centra programmas “Latvijas Skolas soma” ietvaros**

VALRIEKSTA SVILPAUNIEKS, STABULE, KALIMBA, PERKUSIJAS, VARGĀNS, SVILPAUNIEKS U.C.

<https://latvijasskolassoma.lv/norise/izzinosa-nodarbiba-iepazisanas-ar-tradicionali-eksotiskiem-un-pasdarinatiem-muzikas-instrumentiem/>

- **Biedrības “Skaņumāja” mājaslapa**

<https://www.muzikanti.lv/>

DAŽĀDI TRADICIONĀLIE INSTRUMENTI

Informācija par tradicionālo mūzikas instrumentu ekspozīciju, kas izveidota biedrības telpās Ogres novada Krapes pagastā, iespēja piedalīties instrumentu izgatavošanas darbnīcā, apgūt un papildināt tautas instrumentu spēles prasmes.

- **Latvijas Nacionālā rakstniecības un mūzikas muzeja izglītības platforma “Augsim muzejā!”**

<https://augsimmuzeja.lv/>

Vietne visiem, kuri vēlas vairāk iepazīt muzeju un vērtības, ko tas glabā.

VARGĀNS, DŪCENIS

<https://augsimmuzeja.lv/ducenis-un-vargans/>

- **Danču krātuve**

<https://www.dancukratuve.lv/>

Vietne, kas veltīta tradicionālajām tautas dejām, tomēr tajā pieejama arī informācija par mūzikas instrumentiem, ko izmanto danču pasākumos.

MŪZIKAS INSTRUMENTI DANČU PASĀKUMOS

Meistars Ilmārs Pumpurs

<https://www.dancukratuve.lv/lekcijas>

Intervijas un instrumentu spēles paraugdemonstrējumi ar mūziķiem

<https://www.dancukratuve.lv/intervijas>

- **Tradicionālie mūzikas instrumenti Latvijā**

<https://www.tautasmuzikasinstrumenti.lv/>

Ar Latvijas Nacionālā kultūras centra atbalstu autoru grupas izveidota mājaslapa tautas mūzikas instrumentu iepazīšanā.

ĀŽRAGS, BASE, BAUBENS, CAURSPĒLĒJAMĀ KOKLE, CIMBOLE, CĪTARA, GANURAGS, ĢĪGA, IEVIŅAS, KOKA UN MĀLA STABULES, SOMAS STABULES, NIEDRU STABULES, KOKLE, MANDOLĪNA, RATA LIRA, SVILPAUNIEKS, SVILPE, TĀSS, TREJDEKSNIS, VARGĀNS, VIJOLE

- **Meistaru Ingas un Aleksandra Maijeru video materiāli par skaņu rīku izgatavošanu**
<https://www.youtube.com/channel/UCME9dH4xGULLG-0HlgY9fuQ>

VARGĀNS, SVILPE, SVILPAUNIEKS, STABULE, TAURE, ZVANS, DŪCENE PERKUSIJAS - TARKŠĶIS, ROBU DĒLĪTIS, KLAPĪTES U.C.

MUZEJU KRĀJUMI (IEPRIEKŠ SAZINOTIES):

- Rakstniecības un mūzikas muzejs
<https://rmm.lv/>
- Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs
<http://brivdabasmuzejs.lv/>
- Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
<https://lnvm.gov.lv/kratuve/>

GRĀMATAS

- Valdis Muktupāvels “Tautas mūzikas instrumenti Latvijā” (LU Akadēmiskais apgāds, 2017.)
- Elmārs Zemovičs “Mūzikas instrumenti un to būvētāji Latvijā” (Rakstniecības un mūzikas muzejs, 2024.)